

תוכנית אוריינטציה קריירה לתלמידי כיתה י - הכנה לשוק העבודה המודרני

מטרה כוללת:

להקנות לסטודנטים את המודעות וכישורי החיים והמקצועיים הנחוצים להשתלבות מוצלחת בעולם העבודה המשתנה.

כיתה י - מי אני כלומד/ת – סגנונות עיבוד מידע (למידה)?

מטרות:

1. אבחון של סגנון למידה יעיל לכל אחד מהמשתתפים
2. הכרות עם מגוון סגנונות למידה ועם מרכיבי סגנונות הלמידה
3. פיתוח גמישות תפקודית במעבר בין משימות לימודיות שונות

זמן:

שעה עשרים וחמש

מבנה

זמן	תוכן
30 דקות	תרגיל פתיחה: שאלות במרחב
25 דקות	אבחון עצמי על פי שאלון
20 דקות	מאמץ וכשרון
10 דקות	סיכום

עזרים:

- רמקול להשמעת מוזיקה
- שאלון לאבחון עצמי מודפס כמספר המשתתפים
- תרשימי יין יאנג מודפסים כמספר המשתתפים
- דפים לבנים וכלי כתיבה לכל המשתתפים
- לוח מחיק וטושים

תרגיל פתיחה: שאלות במרחב

למנחה: מפזרים במרחב שאלות שונות על כרטיסיות, משמיעים מוזיקה, וכאשר עוצרים אותה, נעמדים מעל כרטיסיית שאלה, כל פעם זוג. מנהלים דיון על השאלה למשך 3 דקות וממשיכים לסבב הבא (15 דק')

שאלות לכרטיסיות:

- מה אני יותר – ריאלי או הומאני ומדוע?
- מה אני מעדיף, ללמוד לבד או בקבוצה ומדוע?
- מה יקל עלי לזכור את החומר – לקרוא אותו או לסכם אותו, ומדוע?
- מה מאפיין אותי - אני לומד לפי תכנית מסודרת או שאני דוחה לרגע האחרון ולומד בלחץ ומדוע?
- אני מעדיף שיסבירו לי או שאני מעדיף להיות זה שמסביר ומדוע?
- היכן קל לי יותר ללמוד בכיתה או בבית ומדוע?
- אילו תנאי למידה עוזרים לי להתרכז?
- אילו ערכים מנחים אותי כתלמיד?

למנחה: לאחר התרגיל נשאל את המשתתפים מה הם לקחו עמם מהשיחות הקצרות ונסביר על השונות בלמידה, נגדיר עם המשתתפים את המרחבים השונים ליצירת משמעות בלמידה – קוגניטיבי, רגשי, יחסים, פיזי, רוח – על הלוח.

על פי ד"ר גדי ביאליק (2017) הלמידה מתרחשת בהקשר שבו נבנית משמעות עבור הלומד, משמעות שנובעת מהקשר שבין לומד ומלמד ודרך התוכן הלימודי. התגבשות המשמעות עבור הלומד יכולה להתקיים באחד ויותר מחמשת המרחבים המאפיינים את הלמידה:

- **מרחב קוגניטיבי** – משמעות שמתגבשת דרך הקוגניציה ועוסקת בעיקר בפתרון בעיות. הבעיה אמורה להיות רלוונטית עבור הילד מבלי שיהיה לו עבודה בפתרון סגור וידוע מראש.
- **מרחב רגשי** – משמעות שנקמת מתוך הרגשות המתעוררים סביב הלמידה או בהיבטים הרגשיים שקשורים ללמידה: תחושת מסוגלות אישית, מוטיבציה, אוטונומיה, התמודדות עם קשיים/אתגרים.
- **מרחב הרוח** – משמעות שמתבססת על אמונות, התייחסות לשאלות המשמעותיות של קיומנו – מה אופי המציאות והקיום? מה התכלית והמשמעות שלנו? באמצעות תשובות אלו מבנה האדם את תובנותיו לגבי המציאות.
- **מרחב היחסים** – אני חלק מ... משפיע על... מושפע מ... . הדיבור עם האחר נתפס כמדיום שבאמצעותו מנכח האדם את אנושיותו, בורא את עולמו, מגדיר את זהותו ומנהיג את חייו (אלוני 2008).
- **המרחב הפיזי** – הגוף יוצר משמעות, דרך תנועה ודרך הצורך של האדם באוכל, בשינה, בישיבה נוחה, במגע ועוד.

למנחה: במהלך ההסבר חשוב לאפשר למשתתפים לשאול שאלות ולבקש מהם דוגמאות לאיך כל אחד מהמרחבים משפיע על הלמידה. (15 דק')

אבחון עצמי על פי שאלון סגנון עיבוד

למנחה: מחלקים למשתתפים שאלונים לאיתור סגנון למידה (נספח 1). מסבירים כיצד למלא את השאלון בהתאם להוראות המופיעות בו וכל אחד ואחת מהמשתתפים עונה על השאלון ומאבחן/ת את סגנון הלמידה או סגנונות הלמידה האישיים שלו/שלה. (15 דק')

לאחר מילוי השאלון עורכים דיון עם כלל הקבוצה:

שאלות לדיון:

- מה גילינו שהפתיע אותנו?
- מה עלה בשאלון שכבר ידעתם על עצמכם?
- איזו המלצה אני לוקח/ת לעצמי מממצאי השאלון?
- איך זה מרגיש לאבחן את עצמי ולהסתכל על עצמי לרגע מהצד?
- מה ב"למידה" הוא סוג של ראי עבורכם?
- מה נמצא בידיים שלכם בכל הקשור ללמידה?

למנחה: חשוב בשלב זה להדגיש שאין סגנון למידה "טוב" וסגנון למידה "לא טוב", ושהמחקרים מצביעים על כך שמי שמכיר/ה את עצמו/ה ואת סגנון הלמידה שלו/ה טוב יותר, מגיע/ה להישגים גבוהים יותר ולפענח טוב יותר של מידע. (10 דק')

יין ויאנג – מאמץ וכשרון

למנחה: נדפיס על דפי A4 את תרשים היין והיאנג (נספח 2), ונבקש מהמשתתפים לכתוב כל אחד על התרשים שלו/ה – מה בא לו בקלות בלמידה על החלק הלבן של התרשים ומה דורש ממנו מאמץ בלמידה על החלק השחור. (10 דק') לאחר שכל משתתף/ת מילא/ה את התרשים ננהל דיון:

שאלות לדיון:

- מה מצאנו שבא לנו בקלות?
- מה מצריך מאמץ?
- האם יש הבדלים בינינו כלומדים?
- מה החיסרון של ההבדלים האלה?
- מה היתרון שלהם?
- איך נשתמש בהבדלים האלה כדי להיות לומדים טובים יותר?

למנחה: מתוך הדיון אנחנו מבקשים להבהיר את השונות בסגנונות עיבוד המידע ושדברים שקשורים במאמץ רב למישהו אחד, יהיה קלים ממש לאחרת ולהפך. להדגיש כי חלק מהאחריות שלנו כלומדים הוא להתאים לעצמנו את סביבות הלמידה מצד אחד ולהעזר באחרים בעלי סגנונות למידה אחרים, על מנת ללמוד ממקורות שפחות מתאימים לנו (10 דק')

לאחר הדיון, מחלקים את הקבוצה לזוגות. כל אחד ואחת מהמשתתפים מספר על דילמה בחיים שלו שדורשת פתרון יצירתי. (אם הקבוצה לא בשלה לכך, אפשר לקחת סיטואציה יום יומית מהקבוצה ולהציע אותה כאופציה – למשל איחורים קבועים, או איך להחליט מה אוכלים היום).

אחרי שכל צד משתף – עובדים לפי השאלות של כל אחד מהכובעים על הדילמות של כל אחד בתורו (נספח 2) (15 דק')

בסיום התרגול, מנהלים דיון עם כלל הקבוצה:

שאלות לדיון:

- איך היה לכם להשתמש בכלי הזה?
- האם עלו רעיונות יצירתיים שלא חשבתם עליהם קודם?
- האם יש בכם רצון להמשיך ולהשתמש בכלי הזה בהמשך השנה? איפה? (5 דק')

תחנת עיגון

מטרת המשימה: ליישם את הידע וההבנה של סגנון הלמידה האישי במצבי למידה שונים, ולבנות אסטרטגיה מותאמת לשיפור הלמידה.

הנחיות למשימה:

1. התבוננות עצמית:

- חזרו לשאלון סגנונות הלמידה שמילאתם בסדנה. קראו שוב את התשובות והתבוננות שעלו לכם בזמן המילוי.
- חשבו על שלוש פעילויות למידה מהשבוע הקרוב (למשל: הכנה למבחן, שיעורי בית, קריאה של חומר לימודי). בחרו פעילות אחת שבה אתם מתקשים במיוחד או נדרשים להשקיע מאמץ רב.

2. התאמת שיטות למידה:

- בהתאם לסגנון הלמידה האישי שלכם כפי שהוגדר בשאלון, תכננו כיצד תוכלו לגשת לפעילות שבחרתם בדרך שמתאימה לסגנון שלכם.
- לדוגמה, אם גיליתם שאתם לומדים טוב יותר דרך שמיעה, נסו להקליט את החומר ולשמוע אותו, או להקשיב להרצאות או סרטונים קשורים.
- אם אתם לומדים טוב יותר דרך עשייה ותנועה, נסו לשלב תנועות בזמן הלמידה, כמו הליכה תוך כדי שינון או יצירת דיאגרמות וחומר מוחשי.

3. תיעוד וניסוי:

- נסו את הגישה החדשה שבחרתם במהלך השבוע הקרוב בפעילות הלמידה שלכם.
- תעדו ביומן קצר (אפשר ביומן דיגיטלי או מחברת) את ההשפעות של השינוי: האם זה עזר לכם ללמוד טוב יותר? האם הרגשתם שהלמידה הייתה קלה או אפקטיבית יותר?
- צינו גם מה עבד ומה הייתם רוצים לשפר לפעם הבאה.

מטרת המשימה: משימה זו תעזור לכם לחקור את עצמכם כלומדים, להבין טוב יותר את החוזקות והאתגרים שלכם, ולבחון שיטות למידה מותאמות אישית שיכולות לשפר את היכולת שלכם להתמודד עם חומר לימודי בצורה יעילה יותר. השימוש המכוון בטכניקות שלמדתם בסדנה יעזור לכם לפתח גמישות תפקודית ולהפוך את הלמידה לחוויה מעשירה יותר.

בהצלחה בלמידה! 🌟📚

להכיר את איך שאנחנו לומדים

קרא/י כל משפט וחשוב/י כיצד הוא מתייחס אליך. על כל קו רשום/רשמתי את המספר המתאר אותך בצורה הטובה ביותר.

5 - תמיד

4 - לעיתים
קרובות

3 - לפעמים

2 - לעיתים
רחוקות1 - לעולם
לא

1	אני יכול/ה לזכור מה אמר המורה בכיתה, גם אם לא סיכמתי נקודות או שלא העתקתי מהלוח.
2	כשאני חושב/ת על רעיון מצוין, עלי לרשום זאת מיד או שאשכח אותו.
3	אני מבצע/ת עבודה רבה יותר כאשר אני עובד/ת ביחד עם אחרים.
4	מילים נחרטות בזיכרוני הכי טוב כאשר אני שומע/ת אותן בשיר.
5	אני אוהב/ת לבצע מטלות שלב אחד בכל פעם
6	מידע ששוחחתי עליו, אזכור טוב יותר, מאשר מידע שקראתי או כתבתי אודותיו.
7	כשאני מנסה לזכור מילה אני מעלה את תמונתה בדמיוני.
8	הייתי רוצה שהמורה תסביר את קטע המידע החדש לפני שאקרא אותו לבד.
9	אני אוהב/ת לבצע פרויקטים ביחד עם שניים - שלושה מבני הכיתה.
10	אין לי סבלנות לקרוא או להאזין להנחיות, אני אוהב/ת להתחיל בעבודה מיד.
11	קל לי להבין טבלאות, מפות וגרפים.
12	אינני אוהב/ת כאשר המורה משנה את תוכניתו/תוכניתה.
13	אני זקוק/ה להפסקות תכופות בעת הלמידה.
14	תבנית או מבנה מסייעים לי לבצע מטלות.
15	קל לי יותר להבין אנשים כאשר אני מתבונן/ת בהם.
16	אני לומד/ת יותר כאשר אני לומד/ת בקבוצה.

17	אני מעדיף/ה שמנחה ייתן לי הנחיות, מאשר לקרוא אותן בעצמי.
18	אני לומד/ת ע"י הסברת החומר לחברי הכיתה.
19	קשה לי לשבת בכיתה מבלי לקום ולהסתובב בה.
20	אני לומד/ת מקריאה אודות נושא, יותר מאשר האזנה להרצאה או השתתפות בדיון עליו.
21	לפעמים אני רושם/ת סיכומים ואחר כך לא מביט/ה בהם יותר.
22	אני יכול/ה ללמוד מצפייה בסרטים או בטלוויזיה.
23	אני נהנה/ית מדיונים בכיתה ויכול/ה ללמוד הרבה מאוד מהם.
24	אני לומד/ת טוב יותר כאשר המורה מסבירה מידע חדש בשיעור.
25	אני נהנה/ית כאשר המורה מקריאה לנו בשיעור.

מה הסגנון שלי?

ביקורתי 5. ----- 8. ----- 12. ----- 14. ----- 24. -----	חברתי 3. ----- 9. ----- 16. ----- 18. ----- 23. -----	התנסוּתִי - מוחשִׁי 2. ----- 10. ----- 13. ----- 19. ----- 21. -----	שמיעתי 1. ----- 4. ----- 6. ----- 17. ----- 25. -----	חזותי 7. ----- 11. ----- 15. ----- 20. ----- 22. -----
סך הכול = -----	סך הכול = -----	סך הכול = -----	סך הכול = -----	סך הכול = -----

פענוח תוצאותיך:

אם השגת 18 נקודות או יותר בקטגוריה מסויימות, כדאי לך להתשמש בסגנון/ סגנונות למידה אלה

אם השגת 10 נקודות או פחות בקטגוריות מסויימות, עדיף לך להשתמש בסגנון אחר

מתוך: Targeting Teaching to Learning Styles, by Marie C franklin
עיבוד - פרופ' עוזי קרול - מרצה באוני' חיפה, לין תימנה- מנחה במרכז החינוך "זווית רחבה"

נספח 2: תרשים יין-יאנג

